

Финансиски извештаи и Извештај на независните ревизори

АЛБСИГ АД, Скопје

31 декември 2013 година

Содржина

	страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	4
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	8
Извештај за промени во капиталот	
11	
Извештај за паричните текови	
13	
Белешки кон финансиските извештаи	
15	
Прилози	

Извештај на независните ревизори

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52 v-1/7
1000 Skopje
Macedonia

T +389 (2) 3214 700
F +389 (2) 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

До акционерите на АЛБСИГ АД, Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на АЛБСИГ АД, Скопје (“Друштвото“) составени од Извештајот за финансиската состојба (Биланс на состојба) на ден 31 декември 2013 година, Извештајот за сеопфатната добивка (Биланс на успех), Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 4 до 66.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои не содржат материјално погрешни прикажувања како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните Стандарди за Ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално погрешни прикажувања во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективността на внатрешната контрола на Друштвото.

Ревизијата, исто така вклучува и ојенка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и ојенка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

Како што е опишано во Белешката 15 кон придружните финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2013 година резервите за штети во износ 131,546,454 Денари, вклучуваат резерви за настанати, но непријавени штети во износ од 44,336,110 Денари. Врз основа на спроведените ревизорски процедури, ние утврдивме дека резервите за настанати, но непријавени штети на 31 декември 2013 година, како и загубата за годината што тогаш заврши, се потценети за износ од 17,682,807 Денари.

Мислење со резерва

Наше мислење е дека, освен за ефектите од прашањето дискутирано во поглавјето “Основа за мислење со резерва”, финансиските извештаи ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото на ден 31 декември 2013 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Македонија.

Нагласување на прашање

Како што е обелоденето во Белешките 4.1 и 31 кон придружните финансиски извештаи, согласно член 86 од Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото е должно да вложува средства во висина барем еднаква на вредноста на техничките резерви. Со состојба на 31 декември 2013 година, средствата кои ги покриваат техничките резерви се помали од вредноста на техничките резерви за 8,021,267 Денари.

Како што е понатаму обелоденето во Белешките 4.2 и 31 кон придружните финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2013 година, вкупниот капитал на Друштвото изнесува 133,848,320 Денари односно 2,175,996 Евра сметано по важечкиот курс на 31 декември 2013 година и не го исполнува законски пропишаниот минимум од 3,000,000 Евра во однос на Гарантниот Фонд, како што е тоа пропишано во член 77 (став 2) од Законот за супервизија на осигурувањето.

Евентуалните мерки кои Агенцијата за супервизија на осигурувањето би ги превзела во однос на наведените законски неусогласености на Друштвото не можат да бидат проценети со разумна сигурност на датумот на издавање на овој извештај.

Нашето мислење не е модификувано во однос на горенаведените прашања.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2013 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2013, во согласност со МСР 720, како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за Ревизија (Сл.Весник на РМ број 158 од 2010 година).

Според наше мислење, историските финансиски податоци изнесени во Годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и финансиските извештаи.

Скопје,
09 април 2014

Грант Торнтон ДОО

Директор
Руџа Филипчева

Овластен ревизор
Сузана Ставриќ

Извештај за финансиската состојба (Биланс
на состојба)

	Белешки	2013	(во Денари) На 31 декември 2012
Актива			
НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	6	2,525,123	1,760,120
Гудвил		-	-
Останати нематеријални средства		2,525,123	1,760,120
ВЛОЖУВАЊА		388,487,096	362,397,728
Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства	7	72,207,403	17,912,474
Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста	7.1	72,207,403	10,729,274
-Земјиште		-	-
-Градежни објекти		72,207,403	10,729,274
Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста	7.2	-	7,183,200
-Земјиште		-	-
-Градежни објекти		-	7,183,200
-Останати материјални средства		-	-
Финансиски вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		16,271,562	16,418,299
Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредноста во друштва во група – подружници		-	-
Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група – подружници		-	-
Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва		-	-
Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва		-	-
Останати финансиски вложувања во друштва во група – подружници		-	-
Останати финансиски вложувања во друштва во придружени друштва		-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	8	16,271,562	16,418,299
Останати финансиски вложувања	9	300,008,131	328,066,955
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување		164,674,945	162,984,455
Должнички хартии од вредност со рок на достасување од една година		164,674,945	162,984,455
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година		-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба		-	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување од една година		-	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година		-	-
Акции, удели и останати сопственички инструменти		-	-
Акции и удели во инвестициски фондови		-	-
Финансиски вложувања за тргување		-	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување од една година		-	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година		-	-
Акции, удели и останати сопственички инструменти		-	-
Акции и удели во инвестициски фондови		-	-

Финансиски извештаи
31 декември 2013 година

Извештај за финансиската состојба
(Биланс на состојба) (продолжува)

	Белешки	2013	(во Денари) На 31 декември 2012
Депозити, заеми и останати пласмани		135,333,186	165,082,500
Дадени депозити		116,060,000	165,082,500
Заеми обезбедени со хипотека		-	-
Останати заеми		-	-
Останати пласмани		19,273,186	-
Деривативни финансиски инструменти		-	-
Депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување		-	-
ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	15	-	23,020
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резерва за преносна премија		-	23,020
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичка резерва		-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети		-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонус ии попусти		-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва		-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви		-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде осигуреникот го презема инвестицискиот ризик		-	-
ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОЈ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)		-	-
ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА		-	-
Одложени даночни средства		-	-
Тековни даночни средства		-	-
ПОБАРУВАЊА	10	62,346,334	58,076,239
Побарувања од непосредни работи во осигурување		55,545,298	41,696,617
Побарувања од осигуреници		51,417,802	37,242,984
Побарувања од застапници и посредници		4,127,496	4,453,633
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување		-	-
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		-	-
Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување		-	-
Побарувања по основ на учество надомест на штети од соосигурување и реосигурување		-	-
Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		-	-
Останати побарувања		6,801,036	16,379,622
Останати побарувања од непосредни работи		3,155,920	10,815,036
Побарувања по основ на финансиски вложувања		1,188,663	1,984,451
Останати побарувања		2,456,453	3,580,135
Побарувања по основ на запишан а неуплатен капитал		-	-
ОСТАНАТИ СРЕДСТВА		19,217,000	18,693,475
Материјални средства кои служат за вршење на дејноста (освен земјиште и градежни објекти)	11	9,229,902	10,651,427
Опрема		9,229,902	10,651,427
Останати материјални средства		-	-
Парични средства и останати парични еквиваленти	12	9,490,240	7,729,414
Парични средства во банка		9,469,293	7,683,018
Парични средства во благајна		20,947	46,396
Издвоени парични средства за покривање на математички резерви		-	-
Останати парични средства и парични еквиваленти		-	-

Финансиски извештаи
31 декември 2013 година

Извештај за финансиската состојба
(Биланс на состојба) (продолжува)

	Белешки	2013	(во Денари) На 31 декември 2012
ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР		496,858	312,634
АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА		48,784,602	50,322,872
Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини		-	-
Одложени трошоци за стекнување	13	48,784,602	50,322,872
Останати пресметани приходи и одложени трошоци		-	-
НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ		-	-
ВКУПНА АКТИВА		521,360,153	491,273,454
Пасива			
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	14	133,848,317	164,456,438
Запишан капитал		184,034,083	184,034,083
Запишан капитал од обични акции		184,034,083	184,034,083
Запишан капитал од приоритетни акции		-	-
Запишан а неуплатен капитал		-	-
Премии за емитирани акции		-	-
Ревалоризациона резерви		-	-
Материјални средства		-	-
Финансиски вложувања		-	-
Останати ревалоризациони резерви		-	-
Резерви		-	26,569,896
Законски резерви		-	26,569,896
Статутарни резерви		-	-
Резерви за сопствени акции		-	-
Откупени сопствени акции		-	-
Останати резерви		-	-
Нераспределена нето добивка		-	3,792,921
Пренесена загуба		(19,577,646)	-
Добивка за тековниот пресметковен период		-	-
(Загуба) за тековниот пресметковен период		(30,608,120)	(49,940,462)
СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ		-	-
БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	15	297,461,208	300,163,853
Бруто резерви за преносни премии		165,914,754	163,036,793
Бруто математичка резерва		-	-
Бруто резерви за штети		131,546,454	137,127,060
Бруто резерви за бонуси и попусти		-	-
Бруто еквилизациона резерва		-	-
Бруто останати технички резерви		-	-
БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК		-	-
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ		-	-
Резерви за вработени		-	-
Останати резерви		-	-
ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ		474,926	3,531
Одложени даночни обврски		-	-
Тековни даночни обврски		474,926	3,531
ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ		-	-

Финансиски извештаи
31 декември 2013 година

Извештај за финансиската состојба
(Биланс на состојба) (продолжува)

	Белешки	2013	(во Денари) На 31 декември 2012
ОБВРСКИ	16	88,493,638	26,649,632
Обврски од непосредни работи на осигурување		11,036,434	10,764,819
Обврски спрема осигуреници		11,036,434	10,764,819
Обврски спрема застапници и посредници		-	-
Останати обврски од непосредни работи на осигурување		-	-
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување		-	2,289,028
Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување		-	2,289,028
Обврски по основ на учество во надомест на штети		-	-
Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување		-	-
Останати обврски		77,457,204	13,595,785
Останати обврски од непосредни работи на осигурување		4,323,946	5,813,331
Обврски по основ на финансиски вложувања		18,453,390	-
Останати обврски		54,679,868	7,782,454
ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА		1,082,064	-
ВКУПНА ПАСИВА		521,360,153	491,273,454

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на Друштвото на 28 февруари 2014 година и потпишани во негово име од:

Хашим Реџеџи
Претседател
на Управен одбор

Селаудин Имами
Член на Управен одбор

Петре Дамчески
Член на Управен одбор

Извештај за сеопфатната добивка (Биланс на успех)

	Белешки	(во Денари)	
		Година што завршува на 31 декември 2013	2012
ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО		347,820,485	333,912,717
Заработена премија (нето приходи од премија)	17	328,539,995	305,524,886
Бруто полисирана премија за осигурување		341,136,452	326,150,780
Бруто полисирана премија за соосигурување		-	-
Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија		-	-
Бруто полисирана премија предадена во соосигурување		-	-
Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ретроцесија		(9,695,476)	(8,425,500)
Промена во бруто резервата за преносна премија		(2,877,961)	(12,197,299)
Промена во бруто резервата за преносна премија– дел за соосигурување		-	-
Промена во бруто резервата за преносна премија– дел за реосигурување		(23,020)	(3,095)
Приходи од вложувања	18	12,015,869	15,115,241
Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		-	-
Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти		-	-
-Приходи од наемнини		-	-
-Приходи од зголемување на вредноста		-	-
-Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти		-	-
Приходи од камати		11,774,149	15,025,915
Позитивни курсни разлики		226,138	89,326
Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)		-	-
Реализирани добивки од продажба на финансиски имот– капитална добивка		15,582	-
-Финансиски вложувања расположлив и за продажба		15,582	-
-Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)		-	-
-Останати финансиски вложувања		-	-
Останати приходи од вложувања		-	-
Останати осигурително технички приходи, намалени за реосигурување	19	5,967,728	8,777,116
Останати приходи	20	1,296,893	4,495,474
РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО		377,460,724	383,145,832
Настанати штети (нето трошоци за штети)	21	162,559,288	181,135,774
Бруто исплатени штети		178,713,578	116,457,265
Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања		(10,573,684)	(11,531,162)
Бруто исплатени штети – дел за соосигурување		-	-
Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија		-	-
Промени во бруто резервите за штети		(5,580,606)	76,209,671
Промени во бруто резервите за штети - дел за соосигурување		-	-
Промени во бруто резервите за штети - дел за реосигурување		-	-

Извештај за сеопфатна добивка
(Биланс на успех) (продолжува)

Белешки	(во Денари)		
	Година што завршува на 31 декември	2013	2012
Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување		-	-
Промени во математичката резерва, нето од реосигурување		-	-
-Промени во бруто математичката резерва		-	-
-Промени во бруто математичката резерва– дел за соосигурување/реосигурување		-	-
Промени во еквизиционата резерва, нето од реосигурување		-	-
-Промени во бруто еквизиционата ресерва		-	-
-Промени во бруто еквизиционата резерва– дел за соосигурување/реосигурување		-	-
Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување		-	-
-Промени во останатите бруто технички резерви		-	-
-Промени во останатите бруто технички резерви– дел за соосигурување/реосигурување		-	-
Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, нето од реосигурување		-	-
Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот		-	-
Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување		-	-
Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување	22	6,950,540	6,672,797
Трошоци за бонуси(кои зависат од резултатот)		123,984	1,119
Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)		6,826,556	6,671,678
Нето трошоци за спроведување на осигурувањето		164,513,859	155,229,209
Трошоци за стекнување	23	90,701,864	82,125,378
-Провизија		20,019,940	17,328,406
-Останати трошоци за стекнување		69,143,654	73,118,610
-Промена во одложените трошоци за стекнување		1,538,270	(8,321,638)
Административни трошоци	24	73,811,995	72,912,334
-Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста		4,412,444	2,713,793
-Трошоци за вработените		34,829,313	29,605,386
-Трошоци услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки		1,943,625	1,608,229
- Останати административни трошоци		32,626,613	38,984,926
Трошоци од вложувања		915,165	42,176
Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста		-	-
Трошоци за камати		219,074	1,025
Негативни курсни разлики		123,868	41,151
Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)		-	-
Реализирани загуби од продажба на финансиски имот – капитална загуба		-	-
-Финансиски вложувања расположлив иза продажба		-	-
-Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)		-	-
-Останати финансиски вложувања		-	-
Останати трошоци од вложувања		572,223	-
Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	25	22,205,156	24,679,561
-Трошоци за превентива		-	-
-Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување		22,205,156	24,679,561
Вредносно усогласување на побарувањата по основ на премија	26	10,701,966	7,940,378
Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања	27	9,614,752	7,637,434

Извештај за сеопфатна добивка
(Биланс на успех) (продолжува)

	Белешки	Година што завршува на 31 декември 2013	(во Денари) 2012
ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		-	-
ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		(29,640,241)	(49,233,115)
ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	28	(967,879)	(707,347)
ОДЛОЖЕН ДАНОК		-	-
ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ		-	-
(ЗАГУБА) ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ		(30,608,120)	(49,940,462)
ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/ЗАГУБА		-	-
(ЗАГУБА) / ДОБИВКА КОЈА ИМ ПРИПАГА НА АКЦИОНЕРИТЕ		(30,608,120)	(49,940,462)

Финансиски извештаи
31 декември 2013 година

Извештај за промени во капиталот

	31 декември 2012(во Денари)								
	Премии на Акцион- ерски капитал	Законски резерви	Резерв и за сопств ени акции	Оста- нати резерви	Вкупно резерви	Откупен сопстве ни акции	Ревало- ри-заци- она резер- ва пренесена (загуба)	Нераспре- делена Добивка или (загуба) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
Состојба на 1 јануари 2012 година	184,034,083	25,279,638	-	-	25,279,638	-	1,212,406	3,870,773	214,396,900
Промена во сметководствените политики Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2012 година – исправено	184,034,083	25,279,638	-	-	25,279,638	-	1,212,406	3,870,773	214,396,900
Добивка или загуба за 2012 година	-	-	-	-	-	-	-	(49,940,462)	(49,940,462)
Добивка или загуба за тековната 2012 година	-	-	-	-	-	-	-	(49,940,462)	(49,940,462)
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	-	1,290,258	-	-	1,290,258	-	-	(3,870,773)	-
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	-	1,290,258	-	-	1,290,258	-	-	(3,870,773)	-
Состојба на 31 декември 2012 година	184,034,083	26,569,896	-	-	26,569,896	-	3,792,921	(49,940,462)	164,456,438

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2013 година

Извештај за промените во капиталот (продолжува)

31 декември 2012(во Денари)

	Резерви										Вкупно капитал и резерви
	Акцио-нерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Статутарни резерви	Резерв и за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви	Откупени соп. акции	Ревакоризацион резерва	Нераспределена добивка или пренесена (загуба)	
Состојба на 1 јануари 2013 година	184,034,083	-	26,569,896	-	-	-	26,569,896	-	3,792,921	(49,940,462)	164,456,438
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2013 година – исправено	184,034,083	-	26,569,896	-	-	-	26,569,896	-	3,792,921	(49,940,462)	164,456,438
Добивка или загуба за 2013 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(30,608,120)	(30,608,120)
Добивка или загуба за тековната 2013 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(30,608,120)	(30,608,120)
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	-	-	(26,569,896)	-	-	-	(26,569,896)	-	(23,370,567)	49,940,462	-
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	-	-	(26,569,896)	-	-	-	(26,569,896)	-	(23,370,567)	49,940,462	-
Состојба на 31 декември 2013 година	184,034,083	-	-	-	-	-	-	-	(19,577,646)	(30,608,120)	133,848,320

Извештај за паричните текови

Белешки	(во Денари)	
	Година што завршува на 2013	31 декември 2012
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ		
Парични прилив од деловни активности	332,667,162	350,060,585
Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	316,585,808	324,290,077
Премија за реосигурување и ретроцесија	-	-
Приливи од учество во надомест на штети	-	-
Примени камати од работи на осигурување	-	-
Останати приливи од деловни активности	16,081,354	25,770,508
Парични одливи од деловни активности	(399,484,352)	(313,507,234)
Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	(171,621,844)	(114,945,713)
Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	-	-
Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	(11,808,701)	-
Надоместоци и други лични расходи	-	-
Останати трошоци за спроведување на осигурување	(20,019,940)	-
Платени камати	(219,074)	(1,025)
Данок на добивка и останати јавни давачки	(661,239)	(923,357)
Останати одливи од редовни активности	(195,153,554)	(197,637,139)
Нето парични приливи од деловни активности	-	36,553,351
Нето парични одливи од деловни активности	(66,817,190)	-
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА		
Парични приливи од вложувања	61,834,157	15,062,341
Приливи по основ на нематеријални средства	-	-
Приливи по основ на материјални средства	-	-
Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	-	-
Приливи по основ на вложувања во друштва во група-подружници, придружени друштва и заеднични контролирани ентитети	-	-
Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	-	-
Приливи по основ на останати финансиски пласмани	49,022,500	-
Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	-	-
Приливи од камати	12,811,657	15,062,341
Парични одливи од вложувања	(11,706,141)	(48,019,509)
Одливи по основ на нематеријални средства	(1,528,048)	(2,009,462)
Одливи по основ на материјални средства	(2,915,380)	(5,848,070)
Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	(5,000,000)	(7,183,200)
Одливи по основ на вложувања во друштва во група-подружници, придружени друштва и заеднични контролирани ентитети	-	-
Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	(1,690,490)	(111,152)
Одливи по основ на останати финансиски пласмани	572,223	(32,867,625)
Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	-	-
Одливи од камати	-	-
Нето парични приливи од вложувања	50,128,016	-
Нето парични одливи од вложувања	-	(32,957,168)

Финансиски извештаи
31 декември 2013 година

Извештај за паричните текови (продолжува)

	Белешки	(во Денари)	
		Година што завршува на 31 декември 2013	2012
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ			
Парични приливи од финансиски активности		18,450,000	-
Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал		-	-
Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми		18,450,000	-
Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски		-	-
Парични одливи од финансиски активности		-	-
Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски		-	-
Одливи по основ на откуп на сопствени акции		-	-
Одливи по основ на исплата на дивиденда		-	-
Нето парични приливи од финансиски активности		18,450,000	-
Нето парични одливи од финансиски активности		-	-
ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ		412,951,319	365,122,926
ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ		411,190,493	(361,526,743)
НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ		1,760,826	3,596,183
НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ		-	-
ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	12	7,729,414	4,133,231
ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ		-	-
ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	12	9,490,240	7,729,414

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

Друштвото за осигурување Албсиг АД, Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото“) е акционерско друштво регистрирано во Република Македонија во април 2007 година, со седиште на ул. “1737“ бр. 32, влез 1, локал 45 (Палата ЗУМ), 1000 Скопје.

Друштвото е основано од страна на Анонимно друштво за осигурување АЛБ Сигурацион АД, со седиште на адреса ул. Пунеторет е Рилиндјес бр.10 Тирана, Албанија кое поседува 100% од капиталот на Друштвото.

Друштвото е регистрирано за вршење на 12 класи на неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување на моторни возила, имот и одговорност кон трети лица.

Друштвото ги врши своите активности на територија на Република Македонија и со состојба на 31 декември 2013 година вработува 109 лица (2012: 113 лица).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовка на овие финансиски извештаи. Утврдувањето на сметководствените политики на Друштвото се заснова на признаени, познати и практични искуства, на одредбите на Законот за супервизија на осигурување, Меѓународните стандарди за финансиско известување согласно Правилникот за водење на сметководство, Правилникот за вреднување на ставките на билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, како и интерните правилници на Друштвото. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Друштвото ја води својата сметководствена евиденција и ги составува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва, Законот за супервизија на осигурувањето и подзаконската регулатива пропишана од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Македонија.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2013 и 2012 година.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Основи за подготовка (продолжува)

Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во македонски Денари. Известувачка и функционална валута на Друштвото е македонски Денар (МКД).

Онаму каде што е неопходно, презентацијата за претходна година е прилагодена согласно промените на тековната година.

2.2 Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи бара од Раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата и обврските, приходите и расходите.

Проценките и со нив поврзаните претпоставки се засноваат на минато искуство и различни други фактори за кои се смета дека се разумни земајќи ги предвид околностите и претставуваат основа за донесување на судови за сметководствената вредност на средствата и обврските, чија вредност не може да се утврди на друг начин. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и претпоставките постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката, доколку измената влијае само на тој период или се признаваат и во идните периоди доколку измената влијае и на идните периоди.

Расудувањата направени од страна на Раководството кои имаат значително влијание врз финансиските извештаи и проценките со значителен ризик од материјални корекции во следната година се објаснети во Белешка 3.

2.3 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во Денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута, се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите во Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	2013 МКД	2012 МКД
1 ЕУР	61.5113	61.5000

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.4 Нематеријални средства

Нематеријалните средства кои се однесуваат на набавен софтвер за потребите на Друштвото се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување доколку постојат.

Последователните издатоци се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите останати издатоци се признаваат во добивките и загубите како трошоци како што настануваат.

Амортизација

Амортизацијата на нематеријалните средства се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот употребен век на траење од денот кога се расположливи за употреба.

Годишната стапка на амортизација согласно проценетиот век на употреба, за тековниот и претходниот период за софтверот изнесува 25%.

2.5 Материјални средства

Признавање и мерење

Материјалните средства се состојат од недвижности и опрема. Недвижностите и опремата се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и акумулираните загуби поради оштетување, доколку постојат.

Набавната вредност ги вклучува трошоците кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството.

Кога делови од ставките на недвижностите и опремата имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите и опремата.

Добивките и загубите од продажбите на недвижностите и опремата се определуваат споредувајќи ги надоместите од продажбата со сегашната вредност на недвижностите и опремата и се признаваат на нето основа како “останати приходи“ од дејноста во добивките и загубите.

Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата се додаваат на сметководствената вредност на средството кога е веројатно дека ќе има идни економски користи за Друштвото и трошоците на истиот може да се измерат веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Трошоците на секојдневното одржување на недвижностите и опремата се признаваат во тековните добивки и загуби како трошоци како што настануваат.

Депрецијација

Депрецијацијата на недвижностите и опремата се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет век на употреба, како што следи:

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Материјални средства (продолжува)

Градежни објекти	40 години
Компјутери	4 години
Мебел и опрема	5 години
Моторни возила	10 години

Методите на депрецијација, корисниот век на траење и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секој датум на известување.

2.6 Оштетување на нефинансиски средства

Сметководствените вредности на нефинансиските средства на Друштвото, се разгледуваат на секој датум на известување со цел да се определи дали постојат објективни докази за оштетување. Ако постои ваква индикација, се проценува износот на средството кој би бил наплатлив.

Загуба поради оштетување се признава доколку сметководствената вредност на дадено средство или неговата единица која генерира пари го надминува неговиот надоместлив износ. Единицата која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува како таква која генерира парични приливи од континуирана употреба кои што во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради оштетување се признаваат во добивката или загубата. Загубите поради оштетување признаени во однос на единиците кои генерираат пари се распределуваат на средствата на единиците (група на единици) на пропорционална основа.

Надоместувачкиот износ на дадено средство или на единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од неговата објективна вредност намалена за трошоците за продажба на средството и неговата употребна вредност. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради оштетување признаена во минатите периоди се проценува на секој датум на известување заради утврдување на индикации дека загубата е намалена или можеби веќе не постои. Загубата поради оштетување се анулира доколку постои промена во оценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ. Загубата поради оштетување се анулира само до износот до кој сметководствената вредност на средството не ја надминува сметководствената вредност која би била определена, нето од амортизацијата, кога не би била признаена загуба поради оштетување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.7 Финансиски инструменти

Класификација на финансиските средства

Финансиските средства се класифицираат во четири категории, зависно од целта за која биле стекнати, како што следи:

Финансиски инструменти по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски инструменти кои што се стекнати со цел со истите да се тргува или кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Друштвото нема средства класифицирани во оваа категорија на датумот на известување.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Финансиските средства кои се чуваат до доспевање на Друштвото на датумот на известување се состојат од вложувања во државни записи.

Кредити и побарувања се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата коишто не котираат на официјалните пазари, освен оние коишто Друштвото има намера да ги продаде во краток рок, оние коишто при почетното признавање Друштвото ги класифицирало како средства по објективна вредност преку добивки и загуби или расположливи за продажба или оние за кои Друштвото нема да биде во можност да го поврати почетното вложување што не е резултат на кредитното вложување. На датумот на известување, кредитите и побарувањата се состојат од побарувања од осигуреници и останати побарувања, орочени депозити во домашни банки, средствата од реосигурување и вложувања во заеднички контролирани ентитети.

Финансиски инструменти расположливи за продажба се не-деривативни финансиски инструменти кои се, или класифицирани во оваа категорија или не се класифицирани во било која од останатите категории. Друштвото нема средства класифицирани во оваа категорија на датумот на известување.

Класификација на финансиските обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорениот ангажман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски по основ на осигурување и останати обврски.

Обврските кон реосигурители, обврските по основ на осигурување и останатите обврски се евидентираат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Почетно признавање

Друштвото почетно ги признава кредитите и побарувањата на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски (вклучувајќи ги и финансиските средства и обврски по објективна вредност преку добивки и загуби) почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува странка на договорните одредби за инструментот.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски инструменти (продолжува)**

Сите финансиски средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, почетно се мерат по нивната објективна вредност зголемена за трансакционите трошоци коишто можат директно да се припишат на стекнувањето на финансиското средство.

Депризнавање

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства или обврски Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во добивките и загубите само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Последователно мерење на финансиските средства

По почетното признавање, Друштвото ги мери финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, и расположливите-за-продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на известување.

Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани-до-доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Финансиски инструменти (продолжува)

Реализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се определени како средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките и загубите во периодот во кој настануваат.

Нето промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства по објективна вредност преку добивките и загубите го вклучуваат и приходот од камата.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од оштетување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во добивките и загубите.

При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

2.8 Оштетување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

Друштвото редовно врши вреднување на ставките од Билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) согласно Правилникот за вреднување на ставките од Билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, Законот за трговски друштва и согласно Правилникот за водење сметководство.

Друштвото ги класифицира своите побарувања по основ на премија за осигурување, како и побарувањата по основ на регрес, во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето и останати побарувања. Врз основа на таа класификација, Друштвото утврдува соодветна исправка на вредност - Посебна резерва на побарувањата на следниот начин:

Група на побарување	Период на доцнење во исплатата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечното побарување)
А	До 30 дена	0%
Б	Од 31 до 60 дена	10% - 30%
В	Од 61 до 120 дена	31% - 50%
Г	Од 121 до 270 дена	51% - 70%
Д	Од 271 до 365 дена	71% - 90%
Г	Над 365 дена	100%

Исправка на вредноста во однос на побарувањата од правни лица против кои е покрената стечајна постапка е признаена во износ од 100% од вредноста на побарувањето.

Понатаму, Друштвото врши поединечна проценка на тужените побарувања и доколку постои објективен доказ за нивно оштетување признава траен отпис.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

**Оштетување на финансиски средства (продолжува)
Средства евидентирани по објективна вредност**

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се анулира преку добивки или загуби. Загубата поради оштетување на сопственичките вложувања, призната во тековните добивки или загуби, последователно не се анулира низ билансот на успех, а секое последователно зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

2.9 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства во благајна, депозити по видување како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на доспевање пократок од три месеци, кај кои постои незначителен ризик од промените во нивната објективна вредност.

Паричните средства и паричните еквиваленти се евидентираат во билансот на состојба по амортизирана набавна вредност.

**2.10 Користи за вработените
Планови за дефинирани придонеси**

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на домашното законодавство.

Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платите на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите.

Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во тековните добивки и загуби.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие.

Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката и доколу Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.11 Тековен и одложен даночен расход

Тековен даночен расход, по стапка од 10%, се пресметува на непризнаените расходи за даночни цели корегирани за даночниот кредит и на помалку искажани приходи, како и на распределената добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица. Нераспределената добивка не се оданочува.

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2013 година, Друштвото нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временни разлики на овие датуми.

2.12 Резервирања

Резервирање се признава во Билансот на состојба кога Друштвото како резултат на минат настан има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Друштвото за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и каде што е потребно, ризиците, специфични за обврската.

Резервирањата за неповолни договори се признаваат кога очекуваните користи кои произлегуваат од договорот се пониски од неизбежните трошоци за извршување на обврските по договорот. Резервирањето се мери по пониската од сегашната вредност на очекуваните трошоци за прекинување на договорот и очекуваните нето трошоци од продолжување со работењето по договорот. Пред да го утврди резервирањето Друштвото признава, доколку има, загуба од оштетување на средствата поврзани со тој договор.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.13 Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Трошоците директно поврзани со издавање на инструменти на главнина се признаваат како намалување на почетното мерење на инструментот на главнина.

Откуп на сопствени акции

Кога Друштвото откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот.

Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат одбитна ставка од вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премија од акции.

Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

2.14 Приходи

Заработени премии од договори за осигурување

Сметководствените политики за признавање на приходите од договорите за осигурување се прикажани во Белешка 2.17.

Приходи од вложувања

Приходот од вложувања во финансиски средства се состои од приходи од камати, кои се признаваат земајќи го во предвид ефективниот принос на средствата или применливата каматна стапка.

2.15 Расходи

Трошоци за запишани премии

Трошоците за запишани премии се составени од сите директни и индиректни трошоци кои произлегуваат од склучените договори за осигурување како што се провизиите за агенти, брокери и останати дистрибутивни канали како и останати трошоци вклучени во продажбата.

Трошоци за стекнување

Трошоци за стекнување на полиси за осигурување опфаќаат плати на вработени, провизија за агенти и брокери, трошоци за печатење на полиси и други трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување. Горенаведените трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување кои настануваат во периодот на известување, се разграничуваат до степен до кој што ќе се покријат од идните приходи.

Расходи од закупници направени за оперативен наем

Плаќањата по основ на оперативен наем се признаваат како расход во добивките и загубите според пропорционална метода во времетраење на наемот. Примените попусти се признаваат во добивките и загубите како составен дел на вкупните трошоци од наемот.

2.16 Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот.

Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од специфицираните каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странски валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се менува во случај на нефинансиска променлива која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика, Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

2.17 Договори за осигурување

Признавање и мерење

Премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на склучување на договорот за осигурување до крајот на известителниот период, врз основа на моделот про рата темпортис. Пренесената премија на реосигурителот се признава како трошок во согласност со методот про рата темпортис во истиот сметководствен период како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, корегирани за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Настанатите, пријавените и исплатените штети ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработката на штетите и во износ кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во неживотното осигурување се зголемува за трошоците за обработка на штетата.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Договори за осигурување (продолжува)

Неподмирени штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите конечни трошоци за подмирување на сите настанати, но неподмирени штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветната маржа за внимателност. Неподмирениите штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за неподмирени штети не се дисконтираат.

Додека Раководството смета дека бруто резервите за штети и поврзаните со нив надомести од реосигурителот се објективно презентирани врз основа на податоците моментално достапни, конечната обврска ќе варира како резултат на последователни информации и настани и може да резултира со значајни корекции на резервираниот износ. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и посебно се обелоденети, доколку се материјални. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

Средства од реосигурување

Друштвото џедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците.

Реосигурувањето, Друштвото го извршува преку своето Матично Друштво, кое ги склучува договорите за реосигурување на ниво на Групација и го преотстапува на Друштвото соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис, премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

Делот од преотстапената премија за реосигурување што не се признава како расход се вклучува во средствата од реосигурување.

Договори за осигурување (продолжува)

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Нето износот платен на реосигурителот на почетокот на договорот може да биде помал од средствата од реосигурување признаени од Друштвото врз основа на правата од договорот за реосигурување.

Разликата помеѓу премијата за реосигурителот и признаеното средство од реосигурување се вклучува во добивките и загубите во периодот кога премијата од реосигурување доспева.

Износот на признаеното средство од реосигурување се мери конзистентно со мерењето на резервата за со нив поврзаните договори за осигурување. На секој датум на билансот на состојба се проценува оштетувањето на средствата од реосигурување. Средството се смета дека е оштетено доколку постои објективен доказ дека, како резултат на настан кој се случил по почетното признавање, Друштвото не е во можност да го поврати целиот преостанат износ на средството и дека настанот има влијание на износот кој Друштвото ќе го прими од реосигурителот и кој може соодветно да се измери.

Одложени трошоци за стекнување

Трошоците настанати при склучувањето на општите договори за осигурување се одложуваат до таа мерка до која можат да се надоместат од идните маржи. Трошоците за запишани премии вклучуваат директни трошоци како што се провизиите и индиректните трошоци, како на пример административните трошоци поврзани со обработка на понуди и издавањето на полисите.

Одложените трошоци за запишани премии се амортизираат низ периодот во кој се очекува трошоците да се надоместат од идните маржи во приходите од поврзаните договори. Стапката на амортизација е конзистентна со појавувањето на таквите маржи.

Кај општите договори за осигурување одложените трошоци за запишани премии претставуваат пропорција од трошоците за запишани премии која кореспондира со пропорцијата на бруто полисираната премија која не е заработена на датумот на билансот на состојба.

Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.18 Трансакции со поврзани страни

Согласно Законот за супервизија на осигурување поврзани лица се сметаат две или повеќе правни и физички лица кои се меѓусебно поврзани на следните начини:

- а) управувачко или капитално, или на кој било друг начин, при што тие заедно ја определуваат нивната деловна политика или работат во координација едни со други за да обезбедат вообичаени комерцијални предности;
- б) кога едно лице значително влијае на донесувањето на финансиски и деловни одлуки на другото лице;
- в) работењето или резултатите од работењето на едното лице значително влијаат врз работењето на другото лице. Лицата се поврзани и на тој начин што едно правно или физичко лице има учество во друго правно лице.

Поврзани лица се сметаат и лица кои се поврзани:

- а) како членови на потесно семејство;
- б) како членови на орган на управување, надзорен орган или прокуриснт, како и членови на нивното потесно семејство;
- в) како лица вработени врз база на договор за работа со посебни услови, како и членови на нивното потесно семејство;
- г) на начин што едно лице, односно лица кои се сметаат за поврзани лица заедно директно или индиректно имаат учество во друго лице;
- д) на начин што во двете лица учество има исто лице, односно лица кои се сметаат за поврзани.

2.19 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

3 Сметководствени проценки и расудувања

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување. Во Белешката 4 се обелоденети факторите на ризик кои произлегуваат од овие договори.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат.

Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување

На датумот на билансот на состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

Резервите за штети не се дисконтираат.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно.

Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови. Во почетните години на работењето на Друштвото во недостиг на информации за правење на реални проценки за развојот на штетите, Друштвото користи повнимателни претпоставки.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети ("IBNR") генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. IBNR штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поодделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени проценки и расудувања (продолжува)**

Општи договори за осигурување (продолжува)

Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Кај одредени класи на осигурување може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така да не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на билансот на состојба.

Методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на кратки рокови, најчесто за период од една година, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за време траењето на договорот.

Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување.

Оштетување кај финансиски средства

Оштетувањето на спорни побарувања се мери врз основа на проценка на ризик од потенцијални загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски, применувајќи ги релевантните одлуки на Раководството. При проценка на соодветноста на загубата поради оштетување на спорните побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање на клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на паричните средства.

4   Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик

4.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик е критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при доспевање ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на имот, обврска, здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е презентирани во годишниот деловен план во кој се утврдени класите за осигурување, територијата на дејствување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да осигурува. Сите општи договори за осигурување се по природа годишни и осигурителот има право да одбие обновување или продолжување на истите, како и промена на условите на договорот при неговото продолжување.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал.

Реосигурувањето Друштвото го извршува преку своето Матично Друштво, кое ги склучува договорите за реосигурување на ниво на Групација и го преотстапува на Друштвото соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)**

Усогласеност на средствата и обврските (продолжува)

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Во табелата во продолжение е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

	2013	2012
Средства		
Парични средства*	8,704,996	7,729,414
Депозити во банки**	116,060,000	165,082,500
Државни записи***	164,674,945	119,902,260
Други видови на вложување	-	7,426,659
	289,439,941	300,140,833
Обврски (Нето технички резерви)		
Резерви за преносни премии нето од делот на реосигурителот	165,914,754	163,013,773
Резерви за штети нето од делот на реосигурителот	131,546,454	137,127,060
	297,461,208	300,140,833
Усогласеност на средствата и обврските	(8,021,267)	-

* Паричните средства во износ од 8,704,996 денари презентирани во делот на средствата што ги покриваат техничките резерви, претставуваат дел од вкупните парични средства и останати парични средства, кои со состојба на 31 декември 2013 година изнесуваат 9,490,240 денари (Белешка 12).

** Депозитите кај банки во износ од 116,060,000 денари презентирани во делот на средствата што ги покриваат техничките резерви, претставуваат дел од вкупните депозити, заеми и останати пласмани, кои со состојба на 31 декември 2013 година изнесуваат 135,333,186 денари. За 2012 година 165,082,500 денари презентирани во делот на средствата што ги покриваат техничките резерви, претставуваат вкупни депозити кај банки (Белешка 9).

*** Државните записи во износ од 164,674,945 денари (2012: 119,902,260 денари) презентирани во делот на средствата што ги покриваат техничките резерви, се презентирани според нивната дисконтирана вредност. Вредноста на државните записи во Билансот на состојба на 31 декември 2013 година изнесува 164,674,945 денари (2012: 162,984,455 денари) (Белешка 9).

Во следната табела се прикажани ограничувањата согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето за одделните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување во однос на вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви, како и нивна споредба со остварените проценти:

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Усогласеност на средствата и обврските (продолжува)

	Ограничување	Остварено 2013	Во % Остварено 2012
Средства			
Парични средства	< 3%	3.0%	2.6%
Депозити во банки	< 60%	40.1%	55.0%
Државни записи	< 80%	56.9%	39.9%
Други видови на вложување	< 10%	-	2.5%

Исто така, согласно одредбите на Законот за супервизија на осигурувањето, вкупните депозити на едно осигурително друштво во една банка не смеат да надминат 25% од капиталот на Друштвото. На 31 декември 2013 и 2012 година Друштвото е усогласено со пропишаниот коефициент.

Одговорност кон трети лица**Карактеристики**

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за претрпени повреди од физички лица, вклучувајќи вработени или трети лица. Главно оваа класа на осигурување се однесува на претрпени телесни повреди.

Времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на разрешување на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието, условите на полисата како и тоа кој суд е надлежен според договорот.

Поголемиот дел од штетите за претрпени телесни повреди имаат релативно краток период на разрешување, а најчесто тој период изнесува една година. Најголем дел од договорите за осигурување од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така да и крајниот исход е помалку неизвесен. Генерално овие договори резултираат со помала неизвесност во проценките.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку цената, дизајнот на производот, изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик во договорите за осигурување од одговорност кои резултираат со претрпени телесни повреди е трендот судовите да одредуваат високо ниво на надомест. При утврдувањето на премијата Друштвото претпоставува дека трошоците ќе се зголемат пропорционално со крајно расположливите информации.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со штети и евентуалноста осигурениците да преувеличат или измислат штета.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)**

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на нивниот имот.

Цел на Друштвото е да заработува приход од вложувања заради временската разлика помеѓу наплатата на премии и плаќањето на штети по основ на овој вид на осигурување.

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде разрешена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди). Друштвото исто така е изложено и на ризик од осигурениците да ја преувеличат или измислат штетата. Ова во голема мерка објаснува зошто економските услови се во корелација со профитабилноста на портфолиото на договори за осигурување на имот.

Ризикот од овие осигурувања е ризикот Друштвото да наплати несоодветна премија за различните имоти што ги осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и староста на имотот. За осигурувањето на домашен имот, се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и поризични.

Осигурување на возила

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Македонија. Ова осигурување вклучува осигурување од автоодговорност и каско осигурување. Договорите за автоодговорност покриваат телесни повреди и штети на имот на територијата на Република Македонија како и штети настанати во странство предизвикани од осигурени возачи врз основа на системот на зелен картон. Штетите и на имот и одговорност кон трети лица се пријавуваат во краток рок од настанување на истите. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)**

Осигурување на возила (продолжува)

За разрешување на штетите во кои се претрпени телесни повреди е потребно повеќе време и се покомплексни за да се проценат. Овие видови на осигурување на моторни возила исто така покриваат и штети од одговорност кон трети лица и смртен случај или повреда.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребно пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на повреди, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови и бројот на пријавени штети кој е поголем во зимските месеци. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Здравствено осигурување

Карактеристики

Друштвото исто така склучува и договори за здравствено осигурување во Република Македонија, иако во помал обем.

Според овие договори се исплаќаат средства за покривање на медицински услуги и болнички трошоци во фиксен износ за секој ден поминат во болница од страна на осигурникот.

Вообичаено осигуреникот е покриен само за дел од медицинските трошоци или му се исплаќа фиксен износ без оглед на реалните трошоци.

Управување со ризикот

Здравственото осигурување е примарно изложено на ризик од потребата за болнички третман. Друштвото управува со ризикот преку медицинско следење со цел да се осигури дека тековните премии се во согласност со здравствената состојба на осигуреникот и неговата фамилијарна медицинска историја.

Развој на штети

Run off анализата се прави во согласност со Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, кој стапи на сила на 01 јануари 2011 година.

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото управува со овие ризици на следните начини:

Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Агентите за осигурување не смеат да склучат договор доколку очекуваните добивки не се пропорционални на ризикот.

Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се - вишок над покриеност на загуба за следните класи на осигурување: имот и одговорност кон трети лица како и целосно реосигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

4.2 Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства и финансиските обврски. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврките по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите доспеани обврски редовно да ги исплаќа.

Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Вкупно
31 декември 2013			
Средства според Билансот на состојба			
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	-	164,674,945	164,674,945
Депозити, заеми и останати пласмани	135,333,186	-	135,333,186
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	16,271,562	-	16,271,562
Средства од реосигурување	-	-	-
Побарувања	60,755,398	-	60,755,398
Парични средства и еквиваленти	9,490,240	-	9,490,240
	221,850,386	164,674,945	386,525,331
Обврски според Билансот на состојба			
Обврски	-	88,493,638	88,493,638
	-	88,493,638	88,493,638
		Останати финансиски обврски по амортизирана набавна	Вкупно
31 декември 2012			
Средства според Билансот на состојба			
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	-	162,984,455	162,984,455
Депозити, заеми и останати пласмани	165,082,500	-	165,082,500
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	16,418,299	-	16,418,299
Средства од реосигурување	23,020	-	23,020
Побарувања	56,251,800	-	56,251,800
Парични средства и еквиваленти	7,729,414	-	7,729,414
	245,505,033	162,984,455	408,489,488
		Останати финансиски обврски по амортизирана набавна	Вкупно
Обврски според Билансот на состојба			
Обврски		26,649,632	26,649,632
		26,649,632	26,649,632

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања. Друштвото е изложено на ризик од каматни стапки првенствено од депозитите во банки кои се со променлива каматна стапка.

Според раководството на Друштвото најголем дел од осигурителните договори се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти. Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно чувствителни на пазарните каматни стапки бидејќи се недисконтирани и се некаматносни.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Каматен ризик (продолжува)

За годината завршена на 31 декември 2013 година

(во Денари)	Белешка	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка						
				До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	Некаматонски	
Средства										
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	9	164,674,94€	-	499,068	417,582	163,758,295	-	-	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	9	135,333,18€	116,060,000	-	-	-	-	-	-	19,273,186
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	8	16,271,56€	16,271,56€	-	-	-	-	-	-	-
Средства од реосигурување	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања	10	62,346,33€	-	-	-	-	-	-	-	62,346,33€
Парични средства и парични еквиваленти	12	9,490,24€	9,469,293	-	-	-	-	-	-	20,947
Обврски										
Обврски	16	(88,493,63€)	-	-	-	-	(18,453,390)	-	-	(70,040,24€)
Нето		299,622,627	141,800,855	499,068	417,582	163,758,295	(18,453,390)	-	-	11,600,221

За годината завршена на 31 декември 2012 година

(во Денари)	Белешка	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка						
				До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	Некаматонски	
Средства										
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	9	162,984,45€	-	-	-	162,984,455	-	-	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	9	165,082,50€	165,082,500	-	-	-	-	-	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	8	16,418,29€	16,418,299	-	-	-	-	-	-	-
Средства од реосигурување	15	23,02€	-	-	-	-	-	-	-	23,020
Побарувања	10	58,076,23€	-	-	-	-	-	-	-	58,076,23€
Парични средства и парични еквиваленти	12	7,729,414	7,683,018	-	-	-	-	-	-	46,39€
Обврски										
Обврски	16	(26,649,63€)	-	-	-	-	-	-	-	(26,649,63€)
Нето		383,664,295	189,183,817	-	-	162,984,455	-	-	-	31,496,023

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)**

Каматен ризик (продолжува)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на денот на Билансот на состојба. Со состојба на 31 декември 2013 година, доколку каматните стапки се 200 основни поени повисоки/пониски, а останатите променливи се константни, добивката пред оданочување на Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2013 година ќе биде намалена/зголемена за приближно 2,836,017 Денари (2012: 3,783,676 Денари).

Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки. Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела:

	2013	2012
Класи на финансиски средства - евидентирана вредност		
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	164,674,945	162,984,455
Депозити, заеми и останати пласмани	135,333,186	165,082,500
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	16,271,562	16,418,299
Средства од реосигурување	-	23,020
Побарувања	62,346,332	58,076,239
Парични средства и еквиваленти	9,490,240	7,729,414
	388,116,265	410,313,927

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање и депозити во банка

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање во однос на можната ненаплатливост од другите странки. Сепак земајќи во предвид дека Друштвото вложува во државни записи и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се надоместат.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Реосигурувањето, Друштвото го извршува преку своето Матично Друштво, кое ги склучува договорите за реосигурување на ниво на Групација и го преотстапува на Друштвото соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста на кредитен ризик од побарувањата по основ на осигурување е контролирана. Анализата на старосната структура на доспеаните побарувања од купувачите за ненаплатени премии е дадена во Белешка 10.

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите на движењата на нивото на девизните курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Друштвото не користи финансиски инструменти за заштита од ризикот бидејќи ваквиот вид на инструменти не се во вообичаена употреба во Република Македонија.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик.

31 декември 2013	МКД	ЕУР	Вкупно
Вкупно средства	380,910,153	140,450,000	521,360,153
Нематеријални средства	2,525,123	-	2,525,123
Вложувања	248,037,096	140,450,000	388,487,096
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	-	-
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-
Одложени и тековни даночни средства	-	-	-
Побарувања	62,346,332	-	62,346,332
Останати средства	19,217,000	-	19,217,000
Активни временски разграничувања	48,784,602	-	48,784,602
Вкупно обврски	502,906,763	18,453,390	521,360,153
Капитал и резерви	133,848,317	-	133,848,317
Субординирани обврски	-	-	-
Бруто технички резерви	297,461,208	-	297,461,208
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-
Останати резерви	-	-	-
Одложени и тековни даночни обврски	474,926	-	474,926
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	70,040,248	18,453,390	88,493,638
Пасивни временски разграничувања	1,082,064	-	1,082,064
Разлика - неусогласена валутна структура	(121,996,610)	(121,996,610)	-

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Валутен ризик (продолжува)

31 декември 2012	МКД	ЕУР	Вкупно
Вкупно средства	443,610,954	47,662,500	491,273,454
Нематеријални средства	1,760,120	-	1,760,120
Вложувања	314,735,228	47,662,500	362,397,728
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	23,020	-	23,020
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-
Одложени и тековни даночни средства	-	-	-
Побарувања	58,076,239	-	58,076,239
Останати средства	18,693,475	-	18,693,475
Активни временски разграничувања	50,322,872	-	50,322,872
Вкупно обврски	491,273,454	-	491,273,454
Капитал и резерви	164,456,438	-	164,456,438
Субординирани обврски	-	-	-
Бруто технички резерви	300,163,853	-	300,163,853
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-
Останати резерви	-	-	-
Одложени и тековни даночни обврски	3,531	-	3,531
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	26,649,632	-	26,649,632
Пасивни временски разграничувања	-	-	-
Разлика - неусогласена валутна структура	(47,662,500)	47,662,500	-

Друштвото е изложено на промените во странски валути. Следната табела ја прикажува сензитивноста на Друштвото при зголемувањето на денарот во споредба со странските валути. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот за 1% во однос на ЕУР. Негативен износ подолу означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај ако денарот ја зголеми својата вредност во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР. При намалување на вредноста на денарот во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак, како што е прикажано во табелата подолу.

	Промени во		2013	2012
	2013	2012		
			Добивка или загуба Во Денари	
ЕУР	1%	1%	1,219,966	476,625

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)**Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)*****Ризик на ликвидност***

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека едно лице ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири паричните обврски што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат финасиски средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекувањето; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Најголемот ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливи парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која определува што го сочинува ризикот на ликвидност за Друштвото; ги утврдува минималните фондови за да излезе во пресрет на итните барања; определува резервен план за финансирање на можните обврски; ги утврдува изворите на финансирање и настаните кои би го активирале планот; концентрацијата на извори на финансирање; известување за изложеноста на ризик од ликвидност и прегледување на политиката за ризик на ликвидност во однос на нејзината адекватност и во однос на околностите кои се менуваат.

Анализа според доспевањето на средствата и обврските

Анализата на средствата и обврските на Друштвото во соодветни групи на доспевање, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена доспеаност е како што следи:

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Ризик од ликвидност (продолжува)	31 декември 2013					Вкупно
	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	10-15 години	
	год.	год.	год.	год.	год.	год.
Вкупно средства	485,806,635	33,028,397	2,525,123	-	-	521,360,153
Нематеријални средства	-	-	2,525,123	-	-	2,525,123
Вложувања	388,487,096	-	-	-	-	388,487,096
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни средства	-	-	-	-	-	-
Побарувања	29,317,937	33,028,395	-	-	-	62,346,332
Останати средства	19,217,000	-	-	-	-	19,217,000
Активни временски разграничувања	48,784,602	-	-	-	-	48,784,602
Вкупно обврски	458,689,500	62,670,652	-	-	-	521,360,153
Капитал и резерви	133,848,317	-	-	-	-	133,848,317
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	297,461,208	-	-	-	-	297,461,208
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-	-
Останати резерви	-	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни обврски	474,926	-	-	-	-	474,926
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	25,822,985	62,670,653	-	-	-	88,493,638
Пасивни временски разграничувања	1,082,064	-	-	-	-	1,082,064
Разлика - неусогласена рочна структура	27,117,133	(29,642,255)	2,525,122	-	-	-

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Ризик од ликвидност (продолжува)	31 декември 2012					Вкупно
	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	10-15 години	
Вкупно средства	473,545,981	17,727,573	-	-	-	491,273,454
Нематеријални средства	1,760,120	-	-	-	-	1,760,120
Вложувања	362,397,728	-	-	-	-	362,397,728
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	23,020	-	-	-	-	23,020
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни средства	-	-	-	-	-	-
Побарувања	40,348,666	17,727,573	-	-	-	58,076,239
Останати средства	18,693,475	-	-	-	-	18,693,475
Активни временски разграничувања	50,322,872	-	-	-	-	50,322,872
Вкупно обврски	491,273,454	-	-	-	-	491,273,454
Капитал и резерви	164,456,438	-	-	-	-	164,456,438
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	300,163,853	-	-	-	-	300,163,853
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-	-
Останати резерви	-	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни обврски	-	-	-	-	-	-
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај	-	-	-	-	-	-
цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и	-	-	-	-	-	-
реосигурување, и останати обврски	26,653,163	-	-	-	-	26,653,163
Пасивни временски разграничувања	-	-	-	-	-	-
Разлика - неусогласена рочна структура	(17,727,573)	17,727,573	-	-	-	-

Управување со капиталот

Агенцијата за супервизија на осигурувањето при Министерството за финансии е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина.

Капитал на Друштвото

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат предвид следните ставки:

- Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции.
- Резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување.
- Пренесена нераспределена добивка.
- Нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврдено од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување следните ставки ќе се сметаат за одбитни:

- Сопствени акции кои ги поседува Друштвото за осигурување.
- Долгорочни нематеријални средства.
- Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана во годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години, се додека резервите на сигурност на Друштвото не достигнат најмалку 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото за осигурување ќе се земаат во предвид следниве ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

При пресметка на капиталот на Друштвото, дополнителниот капитал се зема во износ не повеќе од 50% од основниот капитал.

При пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал ќе се намали за следниве ставки:

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Управување со капиталот (продолжува)

- Вложувања на Друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои Друштвото има удел од повеќе од 10%, како и други вложувања во тие субјекти, кои се вклучени во пресметката на капиталот на тие субјекти.
- Вложувања на Друштво во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени погоре, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени погоре.

Гарантен фонд

Според барањата на Законот за супервизија на осигурувањето друштвата за осигурување треба да имаат капитал од Евра 3,000,000 доколку врши работи на осигурување во оние класи на осигурување во групата на неживотно осигурување за кои има добиено дозвола, не подоцна од 03 јануари 2009 година. Со состојба на 31 декември 2013 година Друштвото не е во согласност со овие законски барања. Во текот на 2013 година Друштвото оствари загуба по оданочување во износ од 30,608,117 Денари и со состојба на 31 декември 2013 година вкупниот капитал и резервите на Друштвото изнесуваат 133,848,320 Денари. Според пресметката на капиталот (образец КС) со состојба на 31 декември 2013 година Друштвото има недостаток на Капитал во однос на Гарантниот Фонд во износ од 53,210,706 Денари и не го исполнува законски пропишаниот минимум.

Потребна маргина на солвентност

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на Друштвото за осигурување кое се пресметува со примена на методот - стапка на премија или методот - стапка на штети, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат. Маргината на солвентност за годината што завршува на 31 декември 2013 изнесува 61,404,561 Денари.

Политика на Раководството на Друштвото е да одржи стабилност на капиталот на Друштвото за да ги одржи довербата на инвеститорите и пазарот и да го поддржи идниот развој на бизнисот. Раководството на Друштвото го следи повратот на капиталот, што Друштвото го дефинира како добивка од редовно работење. Друштвото исто така го има во предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и потребата да одржува сооднос помеѓу повисоките поврати и повисоката задолженост и предностите и сигурноста обезбедени со цврста позиција на капиталот.

Друштвото не е изложено на надворешни влијанија за промени на капиталот. Во текот на годината немаше материјални промени во пристапот на Друштвото за управување со капиталот.

5 Објективна вредност

5.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

Прифатената сметководствена рамка бара финансиските средства и обврски да се групираат во три нивоа според значајноста на влезните податоци користени при мерењето на нивната објективна вредност. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година Друштвото нема финансиски инструменти евидентирани според објективна вредност.

5.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вредност		Објективна вредност	
	2013	2012	2013	2012
Средства				
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	164,674,945	162,984,455	164,674,945	162,984,455
Депозити, заеми и останати пласмани	135,333,186	165,082,500	135,333,186	165,082,500
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	16,271,562	16,418,299	16,271,562	16,418,299
Средства од реосигурување	-	23,020	-	23,020
Побарувања	60,755,398	56,251,800	60,755,398	56,251,800
Парични средства и парични еквиваленти	9,490,240	7,729,414	9,490,240	7,729,414
Вкупни средства	386,525,331	408,489,488	386,525,333	408,489,487
Обврски				
Обврски од непосредни работи на осигурување и останати обврски	70,040,248	26,649,632	70,040,248	26,649,632
Обврски по основ на финансиски вложувања	18,453,390	-	18,453,390	-
Вкупни обврски	88,493,638	26,649,632	88,493,638	26,649,632

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Објективната вредност на вложувањата во финансиските средства кои се чуваат до доспевање е нивната сметководствена вредност со оглед на тоа што нивната сметководствена вредност е утврдена врз основа на дисконтираните парични текови.

Депозити, заеми и останати пласмани

Сметководствената вредност на депозити, заеми и останати пласмани соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на достасување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Финансиски средства кои не се евидентирани по објективната вредност (продолжува)

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на достасување.

Побарувања

Побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради нивното краткорочно доспевање.

Останати обврски

Објективната вредност на останатите обврски соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

6 Нематеријални средства

Софтвер

Набавна вредност	
На 01 јануари 2012	-
Зголемување	2,009,462
На 31 декември 2012 / 01 јануари 2013	2,009,462
Зголемување	1,528,049
На 31 декември 2013	3,537,510
Акумулирана амортизација	
На 01 јануари 2012	-
Амортизација за годината	249,342
На 31 декември 2012 / 01 јануари 2013	249,342
Амортизација за годината	763,046
На 31 декември 2013	1,012,388
Нето евидентирана вредност	
На 01 јануари 2012	-
На 01 декември 2013	1,760,120
На 31 декември 2013	2,525,123

7 Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства

7.1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста

	Градежни објекти	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност			
На 01 јануари 2012	11,785,012	-	11,785,012
На 31 декември 2012 / 01 јануари 2013	11,785,012	-	11,785,012
Зголемување	-	54,589,553	54,589,553
Трансфер од земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (Белешка 7.2)	-	7,183,200	7,183,200
На 31 декември 2013	11,785,012	61,772,753	73,557,765
Акумулирана депрецијација			
На 01 јануари 2012	761,114	-	761,114
Депрецијација за годината	294,624	-	294,624
На 31 декември 2012 / 01 јануари 2013	1,055,738	-	1,055,738
Депрецијација за годината	294,624	-	294,624
На 31 декември 2013	1,350,362	-	1,350,362
Нето евидентирана вредност			
На 01 Јануари 2012	11,023,898	-	11,023,898
На 31 декември 2012	10,729,274	-	10,729,274
На 31 декември 2013	10,434,650	61,772,753	72,207,403

7.2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста

На 31 декември 2013 година, Друштвото нема земјиште, градежни објекти и останати материјални средства кои не служат за вршење на дејноста. Во текот на 2013 година, Друштвото изврши пренос на градежен објект во подготовка во износ од 7,183,200 денари (Белешка 7.1) во земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

8 Вложувања во заеднички контролирани ентитети

На 31 декември 2013 година, вложувањата во заеднички контролирани ентитети во износ од 16,271,562 денари (2012: 16,418,299 денари) се однесуваат на депозит во Националното Биро за Осигурување за членување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Македонија. Националното Биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат вложени каматносни депозити кои се чуваат на посебна сметка во банка. Националното Биро за Осигурување е обврзано да не ги вложува овие средства и да го врати депозитот на секој член при престанување на нивното работење со осигурување на моторни возила.

9 Останати финансиски вложувања

	2013	2012
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	164,674,945	162,984,455
Депозити, заеми и останати пласмани	135,333,186	165,082,500
	300,008,131	328,066,955

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	2013	2012
Државни записи	167,000,000	166,760,000
Одложени приходи од камата	(2,325,055)	(3,775,545)
Должнички хартии од вредност со рок на достасување од една год.	164,674,945	162,984,455
Котирани	-	-
Некотирани	164,674,945	162,984,455
	164,674,945	162,984,455

Вложувањата кои се чуваат до доспевање претставуваат државни записи издадени од Министерство за финансии на Република Македонија, кои доспеваат во период до една година и носат камата од 3.1%-3.6% на годишно ниво (2012: 4.5% - 4.75% на годишно ниво).

Депозити, заеми и останати пласмани

	2013	2012
Орочени депозити во домашни банки кои доспеваат до 1 година		
- во денари - каматна стапка 2.00%-6.20% (2012: 4.00%-6.20%)	116,060,000	117,420,000
- во странска валута (2012: 2.90% - 4.00%)	-	47,662,500
	116,060,000	165,082,500
Останати пласмани		
- депозит во странска валута за обезбедување на револвинг кредитна линија со рок на доспевање до 3 години без камата	18,450,000	-
- депозит во денари за обезбедување на револвинг кредитна линија со рок на доспевање до 3 години без камата	740,000	-
- депозит во денари за обезбедување на гаранција со рок на доспевање до 1 година	83,186	-
	19,273,186	-
Вкупно депозити, заеми и останати пласмани	135,333,186	165,082,500

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
 (Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Останати финансиски вложувања (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2013 година, Друштвото има воспоставено залог врз два безкаматни депозити во вкупен износ од 19,190,000 Денари, со рок на достасување до 3 години, кои се дадени како залог за обезбедување на револвинг кредитна линија во странска валута од домашна банка (Белешка 16).

10 Побарувања

	2013	2012
Побарувања произлезени од договори за осигурување	95,344,318	70,467,536
Намалено за: Исправка на вредноста на побарувања од договори за осигурување	(43,926,518)	(33,224,552)
	51,417,800	37,242,984
Побарувања од застапници и посредници	4,127,496	4,453,633
	4,127,496	4,453,633
Останати побарувања од непосредни работи	13,941,008	15,559,732
Намалено за: Исправка на вредноста на останати побарувања од непосредни работи	(10,785,088)	(4,744,696)
	3,155,920	10,815,036
Побарувања по основ на камати од Национално биро за осигурување	850,326	990,537
Побарувања по основ на камати од останати финансиски вложувања	338,337	993,914
	1,188,663	1,984,451
Дадени аванси	1,590,934	1,608,429
Побарувања од вработени	580,127	672,728
Побарувања од купувачи	24,600	-
Побарувања за повеќе платен данок на добивка	-	216,010
Побарувања по основ на банкарска гаранција	-	157,507
Останати побарувања	260,792	925,461
	2,456,453	3,580,135
Вкупно побарувања	62,346,332	58,076,239

Анализата на старосната структура на побарувањата произлезени од договори за осигурување со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година е како што следи (во Денари):

	2013			2012		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
До 30 дена	10,779,694	-	10,779,694	8,408,522	-	8,408,522
31-60 дена	6,970,932	(729,245)	6,241,687	5,852,069	(656,140)	5,195,929
61-120 дена	14,028,989	(4,349,991)	9,678,998	9,245,117	(2,958,677)	6,286,440
121-270 дена	20,931,822	(10,675,231)	10,256,591	17,975,146	(9,173,768)	8,801,378
271-365 дена	6,104,233	(4,334,005)	1,770,228	3,827,260	(2,703,204)	1,124,056
над 365	23,838,046	(23,838,046)	-	17,732,763	(17,732,763)	-
Доспеани побарувања	82,653,716	(43,926,518)	38,727,198	63,040,877	(33,224,552)	29,816,325
Недоспеани побарувања	12,690,602	-	12,690,602	7,426,659	-	7,426,659
	95,344,318	(43,926,518)	51,417,800	70,467,536	(33,224,552)	37,242,984

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Побарувања (продолжува)

Анализата на старосната структура на останати побарувања од непосредни работи со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година е како што следи (во Денари):

	2013			2012		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
До 30 дена	1,905,017	-	1,905,017	8,286,062	-	8,286,062
31-60 дена	36,163	(3,616)	32,547	149,667	(14,475)	135,192
61-120 дена	495,285	(153,538)	341,747	20,965	(6,499)	14,466
121-270 дена	779,527	(397,559)	381,968	668,736	(272,466)	396,270
271-365 дена	301,916	(214,360)	87,556	6,434,302	(4,451,256)	1,983,046
Над 365 дена	10,016,015	(10,016,015)	-	-	-	-
Доспеани побарувања	13,533,923	(10,785,088)	2,748,835	15,559,732	(4,744,696)	10,815,036
Недоспеани побарувања	407,085	-	407,085	-	-	-
Останати побарувања од непосредни работи	13,941,008	(10,785,088)	3,155,920	15,559,732	(4,744,696)	10,815,036

Резервирање поради оштетување и отписи поради ненаплатливост

Движењето на сметката на резервирањата од оштетувања на побарувања произлезени од договори за осигурување во текот на 2013 и 2012 година е како што следи:

	2013	2012
На 01 јануари	37,969,248	25,284,174
Дополнителна исправка за годината на побарувањата по договори за осигурување (Белешка 26)	10,701,966	7,940,378
Дополнителна исправка за годината на регресните побарувања (Белешка 27)	6,040,392	4,744,696
На 31 декември	54,711,606	37,969,248

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

11 Материјални средства кои служат за вршење на дејноста (освен земјиште и градежни објекти)

Опрема

Набавна вредност	
На 01 јануари 2012	18,640,745
Зголемување	5,848,070
На 31 декември 2012 / 01 јануари 2013	24,488,815
Зголемување	2,915,381
Продажба	(846,260)
Расходување	(1,034,330)
На 31 декември 2013	25,523,605
Акумулирана депрецијација	
На 01 јануари 2012	11,667,561
Депрецијација за годината	2,169,827
На 31 декември 2012 / 01 јануари 2013	13,837,388
Депрецијација за годината	3,354,774
Продажба	(63,416)
Расходување	(835,042)
На 31 декември 2013	16,293,704
Нето евидентирана вредност	
На 1 Јануари 2012	6,973,184
На 31 декември 2012	10,651,427
На 31 декември 2013	9,229,902

Во текот на 2013 година, Друштвото продаде дел од опремата чија што нето евидентирана вредност изнесува 782,844 денари (Белешка 27). Исто така во текот на 2013 година отпиша дел од опрема чија што нето евидентирана вредност изнесуваше 199,288 денари (Белешка 24).

Залог врз опрема

На 31 декември 2013 и 2012 година Друштвото нема дадена под залог опрема и истата во целост се користи за вршење на дејноста на Друштвото .

12 Парични средства и останати парични еквиваленти

	2013	2012
Парични средства во банка		
-во денари	9,419,272	7,268,176
-во странска валута	50,021	414,842
Парични средства во благајна	20,947	46,396
	9,490,240	7,729,414

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

13 Активни временски разграничувања

Одложени трошоци за стекнување

Со состојба на 31 декември 2013 година и 2012, одложените трошоци за стекнување по класи на осигурување се како што следи:

	2013	2012
Автоодговорност	43,635,880	44,563,378
Зелен картон	3,970,483	3,616,269
Осигурување на имот од пожар	236,004	453,102
Патничко осигурување	225,377	105,594
Каско на моторни возила	186,011	721,082
Осигурување од незгода	139,714	456,454
Осигурување на стока во превоз	135,417	62,333
Здравствено осигурување	176,746	293,146
Гранични полиси	78,970	49,010
Други осигурувања на имот	-	2,504
Вкупно	48,784,602	50,322,872

Промените во текот на годината на одложените трошоци за стекнување се прикажани во трошоците за стекнување (Белешка 23).

14 Капитал и резерви

На 31 декември 2013 и 2012 година акционерскиот капитал се состои од 300,000 (2012: 300,000) обични акции со номинална вредност од 10 Евра по акција. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од 1 обична акција. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Сопственик на 100% од акциите на Друштвото е Анонимно друштво за осигурување АЛБ Сигурацион АД, Тирана, Албанија.

Законски и статутарни резерви

Според законската регулатива Друштвото пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерва за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка. Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
 (Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

15 Бруто технички резерви

	2013			2012		
	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Преносна премија	165,914,754	-	165,914,754	163,036,793	(23,020)	163,013,773
<i>Резерви за преносна премија</i>	<i>165,914,754</i>	<i>-</i>	<i>165,914,754</i>	<i>163,036,793</i>	<i>(23,020)</i>	<i>163,013,773</i>
Пријавени штети	86,039,646	-	86,039,646	88,663,314	-	88,663,314
Настанати, но непријавени штети	44,336,110	-	44,336,110	47,281,521	-	47,281,521
Резерви на индиректни трошоци	654,460	-	654,460	682,225	-	682,225
Резерви за директни трошоци	516,238	-	516,238	500,000	-	500,000
<i>Резерви за штети</i>	<i>131,546,454</i>	<i>-</i>	<i>131,546,454</i>	<i>137,127,060</i>	<i>-</i>	<i>137,127,060</i>
Состојба на 31 декември	297,461,208	-	297,461,208	300,163,853	(23,020)	300,140,833

Резерви за преносна премија

	2013			2012		
	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Состојба на 01 јануари	163,036,793	(23,020)	163,013,773	150,839,494	(26,115)	150,813,379
Полисирана премија во тековната година	341,136,453	(9,695,476)	331,440,977	326,150,780	(8,425,500)	317,725,280
Заработена премија во тековната година	(338,258,492)	9,718,496	(328,539,996)	(313,953,481)	8,428,595	(305,524,886)
Состојба на 31 декември	165,914,754	-	165,914,754	163,036,793	(23,020)	163,013,773

Резерви за штети

	2013			2012		
	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Состојба на 01 јануари	137,127,060	-	137,127,060	60,917,389	-	60,917,389
Настанати, пријавени штети (Белешка 21)	(2,623,668)	-	(2,623,668)	33,876,279	-	33,876,279
Настанати, но непријавени штети (Белешка 21)	(2,945,411)	-	(2,945,411)	41,454,238	-	41,454,238
Резерви на индиректни трошоци (Белешка 21)	(27,765)	-	(27,765)	379,154	-	379,154
Резерви на директни трошоци (Белешка 21)	16,238	-	16,238	500,000	-	500,000
Состојба на 31 декември	131,546,454	-	131,546,454	137,127,060	-	137,127,060

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Бруто технички резерви (продолжува)
Движење во преносната премија и резервите за штети во 2013 година:

	Осигуру- вање од незгода	Авто- одговорност	Каскона моторни возила	Зелен картон	Осигурува- ње на стока во превоз	Осигурува- ње на имот од пожар	Други осигуру- вања на имот	Патни- чко осигуру- вање	Здрав- ствено осигуру- вање	Гранични полиси	Други осигуру- вања	Вкупно
Резервирања за преносна премија	4,211,996	125,026,616	4,068,665	23,396,694	479,033	5,906,075	-	797,260	1,749,062	279,353	-	165,914,754
Преносна премија за реосигурителот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нето преносна премија (намалена за преносната премија за реосигурителот)	4,211,996	125,026,616	4,068,665	23,396,694	479,033	5,906,075	-	797,260	1,749,062	279,353	-	165,914,754
Резерви за штети Пренесен дел на реосигурителот	4,224,197	104,863,455	4,056,754	14,760,486	-	1,847,649	-	617,515	-	5,700	1,170,698	131,546,454
Нето резерви за штети (намалена за пренесениот дел на реосигурителот)	4,224,197	104,863,455	4,056,754	14,760,486	-	1,847,649	-	617,515	-	5,700	1,170,698	131,546,454
	8,436,193	229,890,071	8,125,419	38,157,180	479,033	7,753,724	-	1,414,775	1,749,062	285,053	1,170,698	297,461,208

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Бруто технички резерви (продолжува)
Движење во преносната премија и резервите за штети во 2012 година:

	Осигуру- вање од незгода	Авто- одговорност	Каско на моторни возила	Зелен картон	Осигурувањ е на стока во превоз	Осигурување на имот од пожар	Други осигурувањ а на имот	Патничко осигурување	Здрав- ствено осигуру- вање	Гранични осигуру- полиси вања	Други осигуру- вања	Вкупно
Резервирања за преносна премија	2,825,931	127,379,460	4,464,257	22,388,515	385,906	2,805,178	15,500	653,739	1,814,883	303,424	-	163,036,793
Преносна премија за реосигурителот	-	-	(2,100)	(13,779)	-	(7,141)	-	-	-	-	-	(23,020)
Нето преносна премија (намалена за преносната премија за реосигурителот)	2,825,931	127,379,460	4,462,157	22,374,736	385,906	2,798,037	15,500	653,739	1,814,883	303,424	-	163,013,773
Резерви за штети Пренесен дел на реосигурителот	2,943,566	106,735,567	7,087,989	17,564,917	-	1,725,519	-	920,260	-	149,242	-	137,127,060
Нето резерви за штети (намалена за пренесениот дел на реосигурителот)	2,943,566	106,735,567	7,087,989	17,564,917	-	1,725,519	-	920,260	-	149,242	-	137,127,060
	5,769,497	234,115,027	11,550,146	39,939,653	385,906	4,523,556	15,500	1,573,999	1,814,883	452,666	-	300,140,833

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари освен доколку не е поинаку наведено)

16 Обврски

	2013	2012
Обврски спрема соосигуреници за штети		
Обврски спрема соосигуреници за штети	11,036,434	10,764,819
	11,036,434	10,764,819
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување		
Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	-	2,289,028
	-	2,289,028
Останати обврски од непосредни работи на осигурување		
Обврски по основ на противпожарен придонес	3,569,070	4,681,480
Обврски спрема Националното биро за осигурување	541,770	423,126
Обврски за придонес за безбедност во сообраќајот	213,106	708,725
	4,323,946	5,813,331
Обврски по основ на финансиски вложувања		
Обврски по основ на револвинг кредитна линија	18,453,390	-
	18,453,390	-
Останати обврски		
Обврски спрема добавувачи во земјата	48,302,466	4,765,407
Обврски спрема работниците	4,746,331	2,982,346
Обврски спрема надзорен одбор	1,486,575	-
Обврски за надоместоци по основ на договор на дело	123,000	-
Останати обврски	21,496	34,701
	54,679,868	7,782,454
Вкупно обврски	88,493,638	26,649,632

Во текот на 2013 година, Друштвото потпиша договор за револвинг кредитна линија во странска валута со домашна банка, со рок на враќање до 3 години, и каматна стапка од 2.50% за искористениот дел од кредитната линија и 0.50% за неискористениот дел од кредитната линија. Како обезбедување, друштвото има воспоставено залог врз два безкамтани депозити во домашна и странска валута со рок на достасување до 3 години (Белешка 9).

17 Заработена премија (нето приходи од премија)

Анализа на заработени премии со состојба на 31 декември 2013 година

	Бруто полисирана премија	Промена во бруто резерви за преносна премија	Пренесена премија на реосигурителите	Промена во резерви за преносна премија на реосигурителите	Нето приходи од премија за осигурување
Осигурување од незгода	11,382,543	-	-	-	11,382,543
Автоодговорност	241,830,262	(2,877,961)	(1,722,000)	-	237,230,301
Каско на моторни возила	8,385,735	-	(661,124)	(2,100)	7,722,511
Зелен картон	53,093,026	-	(4,821,600)	(13,779)	48,257,647
Осигурување на стока во превоз	159,316	-	-	-	159,316
Осигурување на имот од пожар	12,188,040	-	(2,490,752)	(7,141)	9,690,147
Други осигурувања на имот	3,715,111	-	-	-	3,715,111
Патничко осигурување	8,238,937	-	-	-	8,238,937
Здравствено осигурување	-	-	-	-	-
Гранични полиси	2,143,482	-	-	-	2,143,482
Други осигурувања	-	-	-	-	-
Вкупно премии	341,136,452	(2,877,961)	(9,695,476)	(23,020)	328,539,995

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Заработена премија (нето приходи од премија) (продолжува)

Анализа на заработени премии со состојба на 31 декември 2012 година

	Бруто полисирана премија	Промена во бруто резерви за преносна премија	Пренесена премија на реосигури- телите	Промена во резерви за преносна премија на реосигури- тели	Нето приходи од премија за осигурува- ње
Осигурување од незгода	11,124,431	-	-	-	11,124,431
Автоодговорност	229,674,383	(12,197,299)	-	-	217,477,084
Каско на моторни возила	13,137,520	-	(768,750)	(260)	12,368,510
Зелен картон	50,890,653	-	(5,043,000)	(2,814)	45,844,839
Осигурување на стока во превоз	124,331	-	-	-	124,331
Осигурување на имот од пожар	8,057,579	-	(2,613,750)	(21)	5,443,808
Други осигурувања на имот	1,636,128	-	-	-	1,636,128
Патничко осигурување	9,135,560	-	-	-	9,135,560
Здравствено осигурување	-	-	-	-	-
Гранични полиси	2,370,195	-	-	-	2,370,195
Други осигурувања	-	-	-	-	-
Вкупно премии	326,150,780	(12,197,299)	(8,425,500)	(3,095)	305,524,886

18 Приходи од вложувања

	2013	2012
Приходи од камати од државни записи	5,631,130	6,998,420
Приходи од камати од орочени депозити во банки	5,268,359	6,808,230
Приходи од камати од Гарантен Фонд	850,326	990,537
Приходи од курсни разлики	226,138	89,326
Приходи од камати од тековни сметки во банки	24,334	15,206
Капитална добивка од продажба на вложувања расположливи за продажба	15,582	-
Приходи од затезни камати	-	213,522
	12,015,869	15,115,241

19 Останати осигурително технички приходи, намалени за реосигурување

	2013	2012
Приходи од регреси	4,445,019	5,050,505
Приходи од отписи на обврски за штети	1,398,366	-
Исправка на ликвидирани штети од претходни години	-	3,359,412
Останати осигурително технички приходи	124,343	367,199
	5,967,728	8,777,116

20 Останати приходи

	2013	2012
Приходи од продажба на основни средства	682,650	-
Приходи по основ на задршки од плата	390,828	3,701,665
Приходи од пресметка на штети од Национално биро за осигурување	-	319,800
Останати приходи	223,415	474,009
	1,296,893	4,495,474

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
 (Сите износи се изразени во Денари освен доколку не е поинаку наведено)

21 Настанати штети (нето трошоци за штети)

	Бруто		Реосигурување		Нето	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Настанати, исплатени штети во тековната година	178,713,578	116,457,265	-	-	178,713,578	116,457,265
Промени во резервите за пријавени, неисплатени штети (Белешка 15)	(2,623,668)	33,876,279	-	-	(2,623,668)	33,876,279
Промени во резервите за настанати, но непријавени штети (Белешка 15)	(2,945,411)	41,454,238	-	-	(2,945,411)	41,454,238
Промени во резервите за индиректни трошоци (Белешка 15)	(27,765)	379,154	-	-	(27,765)	379,154
Промени во резервите за директни трошоци (Белешка 15)	16,238	500,000	-	-	16,238	500,000
Приходи од регресни побарувања	(10,573,684)	(11,531,162)	-	-	(10,573,684)	(11,531,162)
	162,559,288	181,135,774	-	-	162,559,288	181,135,774

Анализа на настанати штети со состојба на 31 декември 2013 година

	Вкупно исплатени штети	Промени во резервите за штети	Учество на реосигурителите во платените штети	Учество на реосигурителите во промените во резервите за штети	Нето
Автоодговорност	138,889,578	(5,502,814)	-	-	133,386,764
Каско на моторни возила	8,398,000	(2,981,910)	-	-	5,416,090
Зелен картон	19,984,000	1,896,257	-	-	21,880,257
Осигурување на стока во превоз	-	-	-	-	-
Осигурување на имот од пожар	4,887,000	143,862	-	-	5,030,862
Други осигурувања на имот	-	-	-	-	-
Патничко осигурување	304	(292,617)	-	-	11,383
Здравствено осигурување	-	-	-	-	-
Гранични полиси	355	(156,487)	-	-	198,513
Вкупно	178,713,578	(5,580,606)	-	-	173,132,972

Анализа на настанати штети со состојба на 31 декември 2012 година

	Вкупно исплатени штети	Промени во резервите за штети	Учество на реосигурителите во платените штети	Учество на реосигурителите во промените во резервите за штети	Нето
Автоодговорност	93,310,203	64,546,449	-	-	157,856,652
Каско на моторни возила	12,201,229	1,299,352	-	-	13,500,581
Зелен картон	5,701,308	8,299,022	-	-	14,000,330
Осигурување на стока во превоз	-	-	-	-	-
Осигурување на имот од пожар	854,693	-	-	-	854,693
Други осигурувања на имот	1,624,383	702,720	-	-	2,327,103
Патничко осигурување	237,069	356,395	-	-	593,464
Здравствено осигурување	-	-	-	-	-
Гранични полиси	26,359	151,250	-	-	177,609
Вкупно	116,457,265	76,209,671	-	-	192,666,936

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари освен доколку не е поинаку наведено)

22 Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување

	2013	2012
Останати трошоци за бонуси и попусти	6,826,556	6,671,678
Одобрени бонуси – менаџерско осигурување	123,984	1,119
	6,950,540	6,672,797

23 Трошоци за стекнување

	2013	2012
Трошоци за промотивни цели	38,065,243	38,229,209
Трошоци за вработени – продажба	28,162,910	30,682,256
Провизија	20,019,940	17,328,406
Маркетинг и трошоци за нови продукти	2,365,122	3,627,954
Промена во одложени трошоци за стекнување (Белешка 13)	1,538,270	(8,321,638)
Репрезентација	419,292	-
Трошоци за продадени полиси	131,087	579,191
	90,701,864	82,125,378

Трошоците за провизии од основно неживотно осигурување во 2013 и 2012 година се прикажани како што следува:

	2013	2012
Провизија		
Осигурително брокерски друштва	16,442,352	12,518,189
Застапници во осигурување	2,422,012	3,162,992
Туристички агенции	1,155,576	1,647,225
	20,019,940	17,328,406

24 Административни трошоци

	2013	2012
Трошоци за вработени	34,829,313	29,605,386
- плати администрација	31,672,996	26,520,844
- останати трошоци за вработени	3,156,317	3,084,542
Закупнина	11,414,968	12,392,536
Трошоци за членови на органи на управување	4,426,949	4,792,696
Амортизација и депрецијација	4,412,444	2,713,793
Телефонски трошоци	2,789,821	3,879,159
Потрошена електрична енергија	2,186,204	2,358,111
Трошоци за услуги од физички лица	1,943,625	1,608,229
Трошоци за гориво	1,492,686	1,948,413
Трошоци за судски такси и извршители	1,094,142	3,397,642
Трошоци за одржување	935,535	1,495,708
Нето-евидентирани вредност на отпишана опрема (Белешка 11)	199,288	-
Останати трошоци	8,087,020	8,720,661
	73,811,995	72,912,334

Трошоци за вработените

Трошоците за вработените во Друштвото се евидентираат одделно, односно делот од платите во продажба се дел од трошоците за стекнување, додека платите за вработените во администрацијата и во пројекта и ликвидација на штети се прикажуваат како административни трошоци (Белешка 23 и 24).

	2013	2012
Нето плати за вработените	40,783,203	38,599,227
Даноци и придонеси од плати	19,052,703	18,603,873
	59,835,906	57,203,100

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
 (Сите износи се изразени во Денари освен доколку не е поинаку наведено)

25 Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување

	2013	2012
Национално биро за осигурување	11,630,585	13,643,385
Трошоци по основ на противпожарен придонес	4,564,240	5,631,608
Агенција за супервизија на осигурувањето	2,699,670	2,308,448
Останати надомести и придонеси	3,310,661	3,096,120
	22,205,156	24,679,561

26 Вредносно усогласување на побарувања по основ на премија

	2013	2012
Исправка на вредноста на побарувања од осигуреници (Белешка 10)	10,701,966	7,940,378
	10,701,966	7,940,378

27 Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања

	2013	2012
Дополнителна исправка на вредноста на регресните побарувања (Белешка 10)	6,040,392	4,744,696
Дополнително утврдени расходи од минати години	2,311,966	168,514
Неотпишана вредност на продадена опрема (Белешка 11)	782,844	-
Платени казни и надоместоци	479,550	1,093,824
Останати пресметани приходи и одложени трошоци (Белешка 13)	-	1,630,400
	9,614,752	7,637,434

28 Данок на добивка односно загуба

	2013	2012
Тековен даночен трошок	967,879	707,347
Даночен кредит за расходи со одложено признавање	-	-
	967,879	707,347

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот данок на добивка со Извештајот за сеопфатната добивка за годините кои што завршуваат на 31 декември 2013 и 2012 година:

	2013	2012
Непризнаени расходи за даночни цели од тековната година	9,678,789	7,073,474
Даночен кредит за расходи со одложено признавање	-	-
	9,678,789	7,073,474
Даночен расход по стапка од 10% (2012: 10%)	967,879	707,347

29 Заработка по акција

Основната заработка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

	2013	2012
Заработка/(загуба) која припаѓа на акционерите	(30,608,117)	(49,940,462)
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето (загуба) / добивка која припаѓа на имателите на обични акции	(30,608,117)	(49,940,462)
Пондериран просечен број на обични акции	300,000	300,000
Основна заработка/(загуба) по акција (Денари по акција)	(102.03)	(166.47)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари освен доколку не е поинаку наведено)

30 Потенцијални и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2013, судските постапки покренати против Друштвото изнесуваат 41,394,148 денари. Не е евидентирано резервирање на демот на известување, бидејќи професионалните правни совети покажуваат дека нема веројатност за појава на значителни загуби. Освен тоа, разни правни спорови и побарувања може да се појават и во иднина и во текот на редовното деловно работење на Друштвото. Поврзаните ризици се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од оваа проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Друштвото смета дека потенцијалните правни спорови и побарувања нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Пензиски планови

Друштвото нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2013 и 2012 година.

31 Усогласеност со законска регулатива

- a. Согласно член 86 од Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото е должно да вложува средства во висина барем еднаква на вредноста на техничките резерви. Со состојба на 31 декември 2013 година, средствата кои ги покриваат техничките резерви се помали од вредноста на техничките резерви за 8,021,267 Денари.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Усогласеност со законска регулатива (продолжува)

- б. Друштвото оствари загуба по оданочување на и за годината што завршува на 31 декември 2013 година во износ од 30,608,117 Денари со што вкупниот капитал и резервите со состојба на 31 декември 2013 година изнесуваат 133,848,320 Денари. Според пресметката на капиталот (образец КС) согласно упатствата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето со состојба на 31 декември 2013 година, капиталот на Друштвото изнесува 133,848,320 Денари односно 2,175,996 Евра сметано по важечкиот курс на 31 декември 2013 година и не го исполнува законски пропишаниот минимум од 3,000,000 Евра во однос на Гарантниот Фонд како што е тоа пропишано во член 77 (став 2) од Законот за супервизија на осигурувањето.

Раководството на Друштвото верува дека наведените неусогласености немаат материјален ефект врз овие финансиски извештаи.

32 Трансакции со поврзани лица

Трансакции со АЛБ Сигурацион АД, Тирана, Албанија и неговите акционери

Друштвото е во целосна сопственост на Анонимно друштво за осигурување АЛБ Сигурацион АД, Тирана, Албанија и неговите акционери.

Состојбата на крајот на годината и трансакциите со АЛБ Сигурацион АД, Тирана, Албанија и неговите акционери во текот на годината биле како што следи:

31 декември 2013	Матично друштво	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	471,113	-	471,113
Побарувања	471,113	-	471,113
-Побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување	-	-	-
-Побарувања по основ на регрес	-	-	-
-Побарувања по основ на вложувања	-	-	-
-Побарувања по основ на премија за реосигурување	-	-	-
-Останати побарувања	471,113	-	471,113
Вложувања	-	-	-
-Дадени депозити	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-
Вкупно обврски	-	-	-
Обврски	-	-	-
-Обврски спрема осигуреници по основ на штети, суми на осигурување и други договорени износи	-	-	-
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	-	-	-
-Обврски по основ на финансиски вложувања	-	-	-
-Останати обврски	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-
Вкупно приходи	22,384	-	22,384
Краткорочни користи за клученраководен кадар	-	8,235,520	8,235,520
Вкупно расходи	9,695,476	8,235,520	17,130,996

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2013
(Сите износи се изразени во Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Трансакции со поврзани лица (продолжува)

31 декември 2012	Матично друштво	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	471,749	-	471,749
Побарувања	471,749	-	471,749
-Побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување	-	-	-
-Побарувања по основ на регрес	-	-	-
-Побарувања по основ на вложувања	-	-	-
-Побарувања по основ на премија за реосигурување	23,020	-	23,020
-Останати побарувања	448,729	-	448,729
Вложувања	-	-	-
-Дадени депозити	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-
Вкупно обврски	2,289,028	-	2,289,028
Обврски	2,289,028	-	2,289,028
-Обврски спрема осигуреници по основ на штети, суми на осигурување и други договорени износи	-	-	-
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	2,289,028	-	2,289,028
-Обврски по основ на финансиски вложувања	-	-	-
-Останати обврски	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-
Вкупно приходи	106,584	-	106,584
Краткорочни користи за клученраководен кадар	-	5,164,108	5,164,108
Вкупно расходи	8,425,500	5,164,108	13,589,608

Трансакции со Националното Биро за Осигурување на Република Македонија

	2013	2012
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	16,271,562	16,418,299
Побарувања од Националното Биро за Осигурување	1,103,515	4,945,343
Обврски кон Националното Биро за Осигурување	541,770	-
Приходи од вложувања	850,326	990,537
Приходи од обработка на штети	433,575	319,800
Приходи од реализирани регресни побарувања	-	45,507
Трошоци	11,630,585	13,643,385

33 Настани по датумот на известување

По 31 декември 2013 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.